

REPUBLIKA SRBIJA
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD - LESKOVAC

IZVEŠTAJ O RADU CENTRA ZA SOCIJALNI RAD
LESKOVAC
ZA 2013. GODINU

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD	Leskovac
GRAD	Leskovac
DIREKTOR (ime prezime)	Boban Ilić
E-mail	centarle@ptt.rs
POŠTANSKI BROJ	16000
ADRESA CSR	Koste Stamenkovića br.6
TELEFONI	016/252-494
GODINA OSNIVANJA	1961.g.

UVOD

Centar za socijalni rad je ustanova socijalne zaštite koja u lokalnoj zajednici realizuje svoju ukupnu delatnost primenom zakona, realizujući reformske projekte i ukupni razvoj sistema socijalne zaštite.

Centar za socijalni rad je podržan zakonskim rešenjima i preuzeo je posebnu odgovornost u pokretanju inicijative na lokalnom nivou u skladu sa usvojenim lokalnim, strateškim planovima razvoja, koji omogućuju čitav sistem oblika podrške za građane koji su u riziku.

Uloga Centra za socijalni rad je presudna za ostvarivanje više važnih ciljeva socijalne zaštite predviđenih važećim zakonima. U toku godine ostvarena su očekivanja zakonodavca da se preko Centra za socijalni rad osigura zadovoljenje osnovnih potreba ugroženog stanovništva ostvarivanjem određenih ciljeva.

Centar za socijalni rad je obezbedio dostupnost usluga korisnicima i stvaranje jednakih mogućnosti za samostalan život i socijalnu uključenost. Održavanje minimalne materijalne sigurnosti i nezavisnost pojedinca i porodice u zadovoljavanju osnovnih potreba je jedan od prioritarnih zadataka Centra za socijalni rad bio u protekloj godini. Time se određenim stručno-metodološkim postupcima radilo na očuvanju i unapređenju porodičnih odnosa.

Pored ciljeva socijalne zaštite kao osnovne delatnosti, Centar za socijalni rad je istovremeno radio i na sopstvenom razvoju kao jedinstvene ustanove, na unapređenju materijalnih i tehničkih uslova za rad, kao i usavršavanju radnika koji su zaposleni na poslovima u Centru.

Predmet ovog izveštaja je godišnje funkcionisanje Centra za socijalni rad. Sadrži analizu podataka iz centralne evidencije ove ustanove kao i individualnih evidencija stručnih radnika. Prikazan je obim korisnika socijalne zaštite, utvrđene su karakteristike korisnika kao i utvrđivanje postignutog obima i kvaliteta poslova koje ova ustanova obavlja.

Izveštaj prikazuje osnovne karakteristike i razvoja Centra za socijalni rad kao ključnog aktera socijalne zaštite na lokalnom nivou i šire. Takođe prikazuje karakteristike i položaj koji imaju pojedinci, porodice i određene ranjive grupe kao korisnici u sistemu socijalne zaštite, kao i ostvarivanje prava, primeni mera i obezbeđivanju usluga socijalne zaštite.

Izveštaj je sačinjen na osnovu uputstva i za potrebe Republičkog zavoda za socijalnu zaštitu i lokalne samouprave.

Centar za socijalni rad je u toku ovog izveštajnog perioda, realizovao brojne zadatke iz oblasti socijalne zaštite na osnovu postojećih zakona.

Na osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti, Centar je obavljao sledeće upravne i stručne poslove :

- rešavao u prvom stepenu o ostvarivanju prava utvrđenih ovim zakonom ;
- pružao usluge socijalnog rada u postupku rešavanja o tim pravima ;
- otkrivao i pratio socijalne potrebe građana i probleme u oblasti socijalne zaštite ;
- organizovao i sprovodio odgovarajuće oblike socijalne zaštite i socijalnog rada -pružao dijagnostičke usluge, sprovodio odgovarajući tretman i stručnu pomoć korisnicima;
- vodio evidenciju i dokumentaciju o pruženim uslugama i preduzimao mere u okviru svoje nadležnosti.

Na osnovu Porodičnog zakona, bili su realizovani programski zadaci iz sledećih oblasti :

- brak i odnosi u braku;
- odnosi u vanbračnoj zajednici;
- odnosi deteta i roditelja;
- usvojenje;
- hraniteljstvo;
- starateljstvo;
- izdržavanje;
- imovinski odnosi u porodici;
- zaštita od nasilja u porodici;
- postupci u vezi sa porodičnim odnosima;
- lično ime.

Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivično pravnoj zaštiti maloletnih lica, je jedan od bitnih zakona na osnovu koga su realizovani zadaci i sadrži odredbe koje se primenjuju prema maloletnim učiniocima krivičnih dela. Odredbe zakona odnose se na materijalno krivično pravo, organe koji ga primenjuju, krivični postupak i izvršenje krivičnih sankcija prema ovim učiniocima krivičnih dela. Zakon sadrži i posebne odredbe o zaštiti dece i maloletnika kao oštećenih u krivičnom postupku. Sve ove odredbe zakona su stručni radnici Centra primenjivali u praksi.

Na osnovu Zakona o prekršajima Centar kao organ starateljstva u prekršajnom postupku prema maloletnicima ima obavezu stručne obrade, daje predloge i ukazuje na činjenice i dokaze u cilju pravilne odluke.

Prema Zakonu o izvršenju krivičnih sankcija prema maloletnicima zadaci Centra odnosile su se na faze rada sa maloletnikom, njegovim roditeljima, sredinom u kojoj se kreće i ostvaruje svoje obaveza. Posebne zadatke organ starateljstva imao je kada se radilo o upućivanju u vaspitnu ustanovu (priprema, izbor zavoda, odvođenje, praćenje izveštavanje suda, prihvatanje povratku iz ustanove i dr.).

Na osnovu gradske Odluke o socijalnoj zaštiti i obezbeđivanju socijalne sigurnosti građana na teritoriji grada Leskovca, tokom ovog izveštajnog perioda bila su obezbeđena sledeća prava :

- Smeštaj u Prihvatište za žrtve porodičnog nasilja,
- Pomoć u kući za starija i odrasla invalidna lica,
- Pravo na opremu korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu,
- Pravo na jednokratnu pomoć,
- Pomoć u nabavci ogreva, školskog pribora i udžbenika,
- Putni troškovi za pratioce dece ometene u razvoju koja su na redovnom školovanju,
- Naknada pogrebnih troškova.

S obzirom da je trenutno važeća gradska Odluka o socijalnoj zaštiti i obezbeđivanju socijalne sigurnosti građana na teritoriji grada Leskovca, usvojena 1992. godine i da je jako prevaziđena kada su nove usluge u pitanju, Centar za socijalni rad je predložio i radio na izradi nove Odluke, koja je još uvek u proceduri usvajanja.

OSNOVNA SOCIO-EKONOMSKA OBELEŽJA GRADA LESKOVCA

U 2013.GODINU

Grad Leskovac se prostire na jugu Srbije, sa značajnim saobraćajnim prolazima (koridor 10 i blizina administrativne granice sa Kosovom), što ovaj grad svrstava u vrlo značajan geostrateški centar.

Grad Leskovac ima 143.023 stanovnika (Procena za 2012.god.) i prostire se na površini od 1025 km.2 sa prosečnom naseljenošću od 150 stanovnika na km.2. Leskovac je administrativni centar Jablaničkog okruga koji ima 214.184 stanovnika (Procena za 2012.god.) i koji obuvata pored Leskovca, još pet opština: Lebane, Bojnik, Medvedja, Vlasotince i Crna Trava.

U gradu Leskovcu postoji dugogodišnje smanjenje broja stanovnika, pa tako imamo da je prema popisu iz 1991.godine bilo ukupno 159.478 stanovnika, dok je popisom iz 2002.godine

bilo ukupno 156.252 stanovnika, da bi po poslednjem popisu iz 2011.godine bilo ukupno 144.206 stanovnika.

Prosečna starost stanovništva grada Leskovca iznosi 42 godine, na osnovu podataka Republičkog Zavoda za statistiku, Odeljenja u Leskovcu.

U 2013.godini, broj živorođenih lica iznosio je 1594, a broj umrlih iznosio je 1276 lica.

Broj sklopljenih brakova u Leskovcu, iznosio je 621 što je 10% manje sklopljenih brakova u ovom izveštajnom periodu u odnosu na prethodnu godinu, dok je broj razvedenih brakova u ovoj godini 192 (prema podacima Osnovnog suda u Leskovcu), što je za 40% manje razvoda u odnosu na prethodnu godinu.

Grad Leskovac ima 144 naseljenih mesta. Ukupan broj domaćinstava za grad Leskovac kao naseljenog mesta iznosi 43.603, od čega gradska naseljena mesta 21.235 domaćinstva, a seoska (ostala) naseljena mesta 22.368 domaćinstava (dostupni podaci prema popisu iz 2011.g.). Prosečno leskovačko domaćinstvo broji 3,30 člana.

Za potpuniju sliku socijalne situacije u gradu, relevantni su podaci o zaposlenom stanovništvu, broju korisnika penzijsko-invalidskog osiguranja, iznosima zarada i drugih ličnih primanja.

Ukupan broj radno sposobnog stanovništva je 97.806, od toga žensko stanovništvo 48.706 i muško stanovništvo 50.457 (poslednji dostupni podaci 2012g.- izvor RZS-vitalna statistika). Udeo radno sposobnog stanovništva u ukupnom broju stanovnika, iznosi 69%.

Ukupan broj zaposlenih lica za grad Leskovac kao jedinice lokalne samouprave je 25.958 lica (poslednji dostupni podaci od 30.09.2013.g.).

Prosečna neto zarada u gradu Leskovcu kao jedinici lokalne samouprave za decembar 2013.godine iznosi ukupno 38.827,00 dinara (Sapštenje ZP-14).

Broj nezaposlenih lica u Leskovcu je u posmatranom izveštajnom periodu iznosio 22.229 lica, što je smanjenje broja nezaposlenih za 2,5% u odnosu na prethodnu godinu. Kada je reč o broju nezaposlenih lica na teritoriji Jablaničkog okruga, ukupno 37.664 lica je na evidenciji Nacionalne službe zapošljavanja i ovde imamo smanjenje za 1,5% nezaposlenih u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupan broj penzionera u gradu Leskovcu u 2013.godini iznosio je 32.637, od toga :

- starosnih penzionera - 19.547
- invalidskih penzionera - 6.802
- porodičnih penzionera - 6.288

I. CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KAO PRUŽALAC USLUGA

Centar za socijalni rad ima za cilj da preko određenih oblika, mera i usluga socijalne zaštite koje nudi socijalna politika na republičkom i lokalnom nivou odgovori različitim potrebama i problemima građana, i koristiti pre svega lokalne potencijale.

U socijalnoj zaštiti se posao ogleda uglavnom kao rad na rešavanju životnih teškoća najranjivijih i najugroženijih grupa stanovništva. Zbog toga je vrlo bitan broj i struktura radnika tj. kadrovski potencijal Centra za socijalni rad.

U Centru za socijalni rad je u toku 2013. godine bilo zaposleno ukupno 66 radnika. Od tog broja, 36 radnika finansirano je od strane resornog ministarstva i 30 radnika je finansirano od strane lokalne samouprave. U toku godine, Republika je finansirala 54% radnih mesta, dok je lokalna samouprava finansirala 46% radnih mesta u Centru za socijalni rad. Imamo povećanje broja radnika u ovom izveštajnom periodu za 18% u odnosu na prethodnu godinu i to isključivo u onom delu koji finansira lokalna samouprava. U toku godine je jedan radnik penzionisan i tu je došlo samo do popune već postojećeg radnog mesta koje je finansirano iz republičkog budžeta.

Što se tiče starosne i rodne strukture radnika zaposlenih u ovoj ustanovi, preovlađuju radnici između 45- 50 godina života i dominantno je učešće žena u svakom od pojedinačnih profila poslova, što socijalnu zaštitu već tradicionalno čini ženskim područjem rada.

Po profilu poslova u Centru za socijalni rad, najveću grupu čine stručni radnici od ukupnog broja radnika, oni čine više od polovine tj. 57%, ili 38 radnika.

Zakon o socijalnoj zaštiti je ozvaničio i nove grupe usluga i metode socijalnog rada i s tim u vezi posebne vrste stručnih poslova u Centru za socijalni rad. Sa uvođenjem metode vođenja slučaja, morali smo da pristupimo edukovanju stručnjaka za voditelje slučaja i stručne radnike za supervizijske poslove. Trenutno imamo 21 voditelja slučaja i 5 supervizora. Svi stručni radnici koji rade na poslovima supervizije, angažovani su i na vođenju slučaja.

Obuka i stručno usavršavanje je potreba kao i zakonska obaveza svih stručnih radnika Centra za socijalni rad. Složenost, težina i promenljivost problema kojima se bave stručni radnici u Centru, zahteva unapređenje nivoa znanja i permanentno osposobljavanje, što je tokom ove godine i realizovano. Zato smo se dodatno osposobili da stručno pružamo pomoć sugrađanima u lokalnoj zajednici.

U toku godine ukupno 34 radnika je pohađalo akreditovane programe obuke i prisustvovalo je na preko 20 stručnih skupova (seminari, savetovanja, konferencije, radionice i td.). Time su gotovo svi stručni radnici prošli obuku za voditelje slučaja kao i određeni radnici obuku za supervizore. Inače, najveći broj radnika je prošao obuke koje su usmerene na osnovne sadržaje stručnih postupanja i načina rada u Centru za socijalni rad, zatim teme koje se tiču

socijalne zaštite dece i mladih, ali i podrške porodici i nasilju u porodici, jer je u ovim oblastima u reformi socijalne zaštite bilo i najznačajnijih promena.

Krajem godine, stručni radnici su započeli postupak za dobijanje licenci, koji će se nastaviti i sledeće godine.

Celokupna organizacija rada u Centru za socijalni rad, organizovana je na osnovu Pravilnika o organizaciji rada, normativima i standardima rada CSR. Na osnovu ovog Pravilnika, unutrašnje uređenje poslova omogućava da se sagledaju vrlo obimni poslovi Centra i dobro upravljanje procesom rada, zatim uspostavljanje sistema pojedinačne odgovornosti kao i adekvatno sagledavanje rada svakog radnika Centra. Ovim Pravilnikom uređuje se organizacija rada i organizacioni delovi ustanove, vrste poslova i stepen stručne spreme za obavljanje određenih poslova, broj zaposlenih i opis sistematizovanih poslova.

Pravilnikom o radu, svi radnici Centra organizovani su u okviru 6 službi :

1. Služba za zaštitu dece i mladih
2. Služba za zaštitu odraslih i starih
3. Služba za prijem i upravno-pravne poslove
4. Služba lokalnih prava i usluga
5. Služba za računovodstveno-finansijske poslove
6. Služba za pomoćno-tehničke poslove

Za neposrednu organizaciju službi bila su zadužena 3 rukovodilaca službi. Rad sa korisnicima sproveden je po modelu vođenja slučaja i to: 21 voditelj slučaja, 5 supervizora i 7 diplomiranih pravnika.

U okviru Službe za prijem i upravno-pravne poslove, organizovana je :

1. Prijemna kancelarija
2. Kancelarija za upravno-pravne poslove
3. Kancelarija za materijalna davanja

U odnosu na obim poslova i broja korisnika koji pokriva Služba za prijem i upravno-pravne poslove, trenutno je nedovoljan kancelarijski prostor za ove namene.

Centar za socijalni rad raspolaže sa 678 m² radne površine koji se sastoji iz četiri nivoa i to:

- suturen u kome se nalazi sala za sastanke kapaciteta do 35 lica,
- prizemlje gde je prijemna kancelarija i kancelarije za NSP,
- prvi sprat gde se nalazi Služba za zaštitu odraslih i starijih, računovodstvo i kancelarija direktora,
- drugi sprat gde je smeštena Služba za zaštitu dece i mladih i gde se nalazi soba za viđenja u kontrolisanim uslovima.

Kancelarije su opremljene novim nameštajem i svaki radnik u svom radu koristi kompjuter. Centar za socijalni rad ima i svoj kopir aparat. U svom voznom parku ima jedno terensko vozilo (jako dotrajalo i u lošem stanju) i jedan putnički automobil. S obzirom da u Centru za socijalni rad, rade 38 stručnih radnika kojima je obaveza odlaska na terenu zakonska, nedovoljan je broj vozila.

Centar za socijalni rad je u zakonskoj obavezi da obezbedi fizičku dostupnost objekta osobama sa invaliditetom. Ova ustanova još uvek nema rampu i nije dostupna osobama sa invaliditetom. Tu se sagledava i odnos lokalne zajednice prema životnim interesima najugroženijih građana.

Važna funkcija Centra za socijalni rad jeste da obezbedi slobodan pristup informacijama od značaja, i on to čini ne ugrožavajući privatnost i dostojanstvo svojih mnogobrojnih korisnika. Dostupnost informacijama je jedan od prioriteta transparentnog rada ove ustanove.

Takođe, adekvatno informisanje javnosti o svom radu, Centar za socijalni rad realizuje kroz neposredno i kvalitetno obaveštavanja i medijsku dostupnost. Imajući u vidu relativno nizak obrazovni nivo potencijalnih korisnika socijalne zaštite, u obaveštavanju se koriste i mediji kao radio i televizija.

II. KORISNICI USLUGA CENTRA ZA SOCIJALNI RAD

Centar za socijalni rad je u toku 2013.godine na svojoj evidenciji imao ukupno 12.604 korisnika socijalne, porodično-pravne zaštite i drugih oblika materijalne podrške. Od tog broja, bilo je ukupno 11.236 korisnika socijalne i porodično-pravne zaštite i 1368 korisnika drugih oblika materijalne podrške.

U ovom izveštajnom periodu došlo je do povećanja ukupnog broja korisnika za 4% u odnosu na prethodni izveštajni period.

U odnosu na ukupan broj korisnika prema starosnim grupama, deca su zastupljena sa 25%, mladi su zastupljeni sa 12%, odrasla lica su zastupljena sa 52% i stara lica su zastupljena sa 11% korisnika.

Uporednom analizom broja korisnika u odnosu na starosne grupe, kod kategorije dece je došlo do povećanja za 1% , kategorija mladih je na istom nivou, kod kategorije odraslih je došlo do povećanja za 2% i kod kategorije starih je došlo do smanjenja za 3% u ovom izveštajnom periodu u odnosu na prethodni izveštajni period.

Pojedinac ili porodica kojima je neophodna društvena pomoć u savladavanju životnih teškoća jeste korisnik Centra za socijalni rad. Ova ustanova je u toku 2013.godine obezbedila prava i usluge socijalne zaštite za veliki broj korisnika koji su se obratili za pomoć.

Naročito je bio veliki broj socijalno ugroženih lica i njima se preko materijalne podrške pomagalo da obezbede egzistencijalni minimum.

Služba za zaštitu dece i mladih

Centar za socijalni rad u okviru svoje organizacije rada ima organizovanu Službu za zaštitu dece i mladih u kojoj su stručni radnici angažovani na zaštiti najboljih interesa dece i mladih.

U toku 2013.godine, Centar za socijalni rad je na osnovu zakona i podzakonskih akata realizovao programske zadatke vezane za sve kategorije dece i mladih iz sistema socijalne zaštite :

- dete i mlada osoba u riziku i dete i mlada osoba žrtva zlostavljanja, zanemarivanja i eksploatacije, odnosno dete i mlada osoba čije je fizičko, psihičko i emocionalno blagostanje i razvoj ugrožen delovanjem ili propustom roditelja ili drugih osoba koje se neposredno staraju o detetu ili mladoj osobi,

- dete i mlada osoba bez roditeljskog staranja i u riziku od gubitka roditeljskog staranja,

- dete i mlada osoba čiji roditelji, staratelj ili drugo lice koje se o detetu neposredno stara, nije u stanju da se o njemu stara bez podrške sistema socijalne zaštite, usled zdravstvenih razloga, mentalnog oboljenja, intelektualnih teškoća ili nepovoljnih socio-ekonomskih okolnosti,

- dete i mlade osobe u sukobu sa svojim roditeljima, starateljem i zajednicom, čije ponašanje ugrožava njega i okolinu,

- dete i mlada osoba sa smetnjama u razvoju: telesnim, intelektualnim, mentalnim, čulnim, govorno-jezičkim, socio-emocionalnim, višestrukim, čije potrebe za razvojem i negom prevazilaze mogućnosti porodice,

- dete i mlada osoba koja se suočava sa teškoćama zbog zloupotrebe alkohola, droga ili drugih opojnih sredstava,

- dete čiji se roditelji spore oko načina na koji će se o njemu starati

- dete i mlada osoba žrtva trgovine ljudima,

- dete i mlada osoba bez pratnje koje je strani državljanin, ili je bez državljanstva, kao i dete i mlada osoba žrtva trgovine ljudima,

- dete i mlada osoba koja ima druge potrebe za korišćenjem socijalne zaštite.

U ovom izveštajnom periodu, Službi za zaštitu dece i mladih, upućeno je ukupno 895 novih zahteva koji su vezani za problematiku navedenih kategorija dece i mladih, što je za 7% manje zahteva u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno 3117 dece je u ovom izveštajnom periodu bilo na evidenciji Centra za socijalni rad, što je za 6% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Činjenica je da više od polovine ukupnog broja dece korisnika socijalne zaštite ili po evidenciji Centra za socijalni rad, 2233 dece tj. 72% , ima životne teškoće vezane za socijalnu i materijalnu ugroženost. Evidentan je i porast za 8% dece u odnosu na prethodnu godinu.

Deca iz porodica sa poremećenim odnosima su takođe na aktivnoj evidenciji Centra i u ovom izveštajnom periodu bilo je 291 dete ili 7% od ukupnog broja dece. I u ovoj podkategoriji dece zabeležen je porast za 25% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno 240 dece sa problemima u ponašanju ili 8% od ukupnog broja dece bilo je na evidenciji Centra u toku godine. Zabeleženo je povećanje broja ove podkategorije dece za 13% u odnosu na prethodni period.

Zanemarivanje dece ili utvrđeni rizici od zanemarivanja dece evidentirani su kod 170 deteta ili kod 5% ukupnog broja dece. U toku godine bilo je povećanje broja ove dece za 11% u odnosu na prethodni period.

Službu za zaštitu dece i mladih Centra za socijalni rad, čine 14 stručnih radnika i oni su organizovani po principu voditelja slučaja i supervizora. U okviru ove službe 3 stručna radnika bave se isključivo poslovima hraniteljstva.

Rad na zaštiti dece i mladih prvenstveno je bio usmeren ka sledećim grupama korisnika :

- deci bez roditeljskog staranja i ometenoj u razvoju
- deci koja su žrtve zlostavljanja i grubog zanemarivanja
- deci i mladima iz porodica sa poremećenim

1. Deca i mladi bez roditeljskog staranja i ometena u razvoju

Na evidenciji Centra za socijalni rad u ovom izveštajnom periodu bilo je ukupno 170 dece i mladih bez roditeljskog staranja. Centar za socijalni rad, kao organ starateljstva, je tokom ovog izveštajnog perioda ovoj ciljnoj grupi pružao sledeće oblike, mere i usluge socijalne zaštite :

- starateljstvo,
- smeštaj u drugu porodicu,

- smeštaj u ustanovu socijalne zaštite,
- usvojenje,
- materijalna davanja (novčana socijalna pomoć, jednokratne novčane pomoći,)
Pored toga, ovoj podkategoriji dece i mladih, su tokom godine bile na raspolaganju i sve druge usluge iz sistema socijalne zaštite.

Po Zakonu o socijalnoj zaštiti usluge smeštaja podrazumevaju smeštaj u hraniteljsku porodicu, domski smeštaj, smeštaj u Prihvatilište za žene i decu žrtve nasilja u porodicu. U toku 2013.godine je u hraniteljskim porodicama i u ustanovama socijalne zaštite bilo smešteno ukupno 170 dece i mladih bez roditeljskog staranja.

Porodični smeštaj dece bez roditeljskog staranja je jedan od najzastupljenijih oblika zaštite kada je u pitanju ova podgrupa dece i mladih. Centar za socijalni rad na svojoj evidenciji ima 116 hraniteljskih porodica. U ovim hraniteljskim porodicama je na smeštaju 106 dece i mladih bez roditeljskog staranja. Takođe, na smeštaju u srodničkim porodicama bilo je 57 dece i mladih bez roditeljskog staranja u toku godine.

Tokom godine, služba za zaštitu dece i mladih u svom svakodnevnom radu, pruža podršku hraniteljima i deci u hraniteljskim porodicama. Takođe, tokom godine svoje programske aktivnosti realizovalo je i Udruženje hranitelja "Sunce". Oni inače dobijaju stručnu pomoć u okviru Centra i svaku drugu vrstu pomoći koja im je neophodna za adekvatno funkcionisanje.

Jedan od većih problema je taj da mladi koji izlaze iz sistema socijalne zaštite nisu adekvatno zbrinuti, a većina njih neće moći da se vrati u svoje biološke porodice. Zbog toga je predloženo da se za mlade koji napuštaju hraniteljske porodice, obezbede dve stambene jedinice, gde bi se oni uz stručnu podršku stručnih radnika Centra za socijalni rad, osamostalili za samostalan život. To podrazumeva da se njima obezbedi i radno angažovanje, jer samo kao ekonomski nezavisni biće u prilici da preuzmu svu odgovornost za sopstveni život. Ovo pravo socijalne zaštite definisano je u novoj gradskoj Odluci o socijalnoj zaštiti.

Još jedan vrlo značajan oblik zaštite dece i mladih bez roditeljskog staranja jeste i usvojenje. U toku godine, stručni radnici Centra realizovali su jedno usvojenje. I dalje se preko 30 bračnih parova nalazi na evidenciji Centra za socijalni rad koji su dobili saglasnost za usvojenje dece.

Domski smeštaj dece i mladih bez roditeljskog staranja, već dugi niz godina se primenjuje samo u izuzetnim slučajevima, kada svi drugi oblici zaštite trenutno ne mogu da se realizuju. Zato je to oblik zaštite sa sve manjim brojem korisnika, kada su deca i mladi u pitanju. U ovom izveštajnom periodu bilo je ukupno 9 deteta na smeštaju u ustanovama socijalne zaštite.

Deca i mladi ometeni u razvoju, u okviru sistema socijalne zaštite koriste određena prava na osnovu svog zdravstvenog statusa.

Pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica i uvećani dodatak za telesno oštećenje u ovom izveštajnom periodu koristilo je ukupno 120 deteta. Došlo je do smanjenja za 8% korisnika u ovoj godini u odnosu na prošlu godinu.

U hraniteljskim porodicama, tokom ovog izveštajnog perioda, bilo je na smeštaju 8 deteta. Ovo je takozvano specijalizovano hraniteljstvo koje se sve više razvija u našoj sredini.

Domski smeštaj dece i mladih sa posebnim potrebama se realizuje u zavisnosti od njihovog zdravstvenog i porodičnog statusa. U ovom izveštajnom periodu, 1 dete sa posebnim potrebama bilo je na smeštaju u malu domsku zajednicu.

2. Deca i mladi sa poremećajima u ponašanju

U okviru rada službe za zaštitu dece i mladih, obuhvaćena su i deca i mladi sa poremećajima u ponašanju. Ukupno 240 dece i mladih sa poremećajima u ponašanju, je bilo na evidenciji Centra za socijalni rad u izveštajnom period, U odnosu na prethodnu godinu, evidentirano je smanjenje za 13% dece i mladih sa poremećajima u ponašanju.

Broj dece i mladih sa poremećajima u ponašanju :

- deca sa asocijalnim ponašanjem - 45
- maloletni učinioci krivičnih dela - 73
- maloletni učinioci prekršaja - 122

U ovom izveštajnom periodu izrečene su sledeće vaspitne mere : pojačan nadzor roditelja za 37 maloletnika, pojačan nadzor organa starateljstva za 12 maloletnika.

U VPD Kruševac se nalaze 2 maloletnika na smeštaju sa teritorije našeg grada.

3. Deca i mladi iz porodica sa poremećenim odnosima

Služba za zaštitu dece i mladih u svom delokrugu rada ima i obavezu zaštite interesa dece iz porodica sa poremećenim odnosima s obzirom da su iz takvih disfunkcionalnih porodica deca vrlo ugrožena.

Stručni radnici Centra za socijalni rad su u 2013. godini radili na 198 zahteva vezanih za Procenu roditeljskih potencijala za vršenje roditeljskog prava. U odnosu na prethodnu godinu u ovom izveštajnom periodu bilo je 36% više zahteva u vezi razvoda braka.

U ovom izveštajnom periodu evidentirano je nasilje u porodici, u 44 slučajeva. U ovoj korisničkoj grupi Centra za socijalni rad govori se pre svega o žrtvama porodičnog nasilja kao najosetljivijim ciljnim grupama u socijalnoj zaštiti, kao što su deca, žene i starije osobe.

Centar za socijalni rad već devet godina ima formirano Prihvatište za žene i decu žrtve nasilja u porodici, tako da su stručni radnici radili na smeštaju ugroženih lica koja trpe porodično nasilje. Na osnovu zakona, Centar za socijalni rad kao organ starateljstva ima ovlašćenja da pokreće postupak, dostavlja nalaze i mišljenja o svrsishodnosti traženih mera, urgentnog zbrinjavanja, podnošenja krivičnih i prekršajnih prijava i preduzimanja drugih mera porodično-pravne i socijalne zaštite.

U toku 2013.godine u Prihvatištu za žene i decu žrtve nasilja u porodici je bilo smešteno 33 lica.

Služba za zaštitu odraslih i starih lica

U okviru rada Centra za socijalni rad, kategorija odraslih lica je najbrojnija kategorija korisnika i ostvaruju čitav niz oblika, mera i usluga iz sistema socijalne zaštite. Kategorija korisnika iz starosne grupacije odraslih i starih lica se nalaze na evidenciji Centra za socijalni rad kada je njihova egzistencija ugrožena, bezbednost i produktivan život usled starosti, invaliditeta, bolesti, porodičnih i drugih životnih okolnosti. Centar za socijalni rad je na svojoj evidenciji u toku 2013.godine imao veliki broj korisnika iz kategorija odraslih lica i starijih lica.

Bilo je ukupno 6534 odraslih lica ili 52% od ukupnog broja korisnika i 1430 starih lica ili 11% od ukupnog broja korisnika. Ako uporedimo ukupan broj odraslih i starih lica (7964 korisnika ili 63%) sa ukupnim brojem dece i mladih (4640 korisnika ili 37%), možemo da zaključimo da je naša opština demografski stara. Među njima su kako je i očekivano, najbrojnije osetljive grupe, socijalno i materijalno ugrožene porodice, odnosno pojedinci, zatim osobe sa invaliditetom kao i pripadnici romske zajednice.

Služba za zaštitu odraslih i starih lica je u 2013.godini bila angažovana na zaštiti sledećih kategorija:

- odrasla i starija osoba sa telesnim, intelektualnim, senzornim ili mentalnim teškoćama, teškoćama u komunikaciji ili kombinacijom ovih teškoća, koja se usled društvenih ili drugih prepreka susreće sa funkcionalnim ograničenjima u jednoj ili više oblasti života,
- odrasla i starija osoba u riziku i žrtva samozanemarivanja, zlostavljanja i eksploatacije,
- odrasla i starija osoba koja se suočava sa teškoćama zbog poremećenih odnosa u porodici, zavisnosti od alkohola, droge ili drugih opojnih sredstava ili zbog drugih oblika društveno neprihvatljivog ponašanja i drugih uzroka,
- domaći i strani državljanin, kao i lice bez državljanstva, žrtva trgovine ljudima,
- odrasla i starija osoba koja ima druge potrebe za korišćenjem socijalne zaštite.

U toku godine, Službi za zaštitu odraslih i starih, podneto je ukupno 563 novih zahteva, što je za 55% više zahteva u odnosu na prethodnu godinu. Ti zahtevi su se odnosili na sledeće : smeštaj u ustanovama socijalne zaštite – 68 zahteva, postavljanje privremenog staratelja - 84 zahteva, postavljanje stalnog staratelja – 27 zahteva, promena staratelja – 12 zahteva, narušeni porodični odnosi – 261 zahtev, pokretanje postupka za lišavanje – 5 zahteva, obaveštenja – 9 , saglasnosti – 15 zahteva, žalbe – 4 , izjave – 2 , izveštaji – 62 , uverenja – 14 .

Ovim kategorijama korisnika tokom godine pružali su se određeni oblici, mere i usluge u okviru socijalne zaštite.

Jedno od osnovnih prava u sistemu socijalne zaštite jeste Pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica i pravo na uvećani dodatak za telesno oštećenje.

U 2013.godini ova prava je koristilo ukupno 709 odraslih i starih lica, što je za 9% manji broj korisnika u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnog broja korisnika, 426 korisnika je iz kategorije odraslih lica i 307 korisnika je iz kategorije starih lica.

Pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica koristilo je ukupno 183 odraslih i starih lica, što je za 26 % manje korisnika u odnosu na prethodnu godinu.

Korisnici dodatka za pomoć i negu drugog lica imaju pravo i na uvećani dodatak za telesno oštećenje, ako to lekarska komisija PIO utvrdi. U toku godine ovo pravo je koristilo 550 lica i to je za 4% više korisnika u odnosu na prethodnu godinu.

U toku 2013.godine bilo je ukupno 113 lica iz kategorija odraslih i starijih na smeštaju u ustanovama socijalne zaštite, što je za 7% manje korisnika u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnog broja korisnika na smeštaju u ustanovama socijalne zaštite, 61 korisnik spada u kategoriju odraslih lica i 52 korisnika su iz kategorije starih lica.

Inače, u toku 2013.godine realizovano je 45 smeštaja korisnika u ustanovama, i od tog broja bilo je 8 odraslih lica i 37 starih lica.

Ovi korisnici su bili smešteni u sledećim ustanovama socijalne zaštite: Ustanova za smeštaj odraslih i starijih lica Leskovac - 74 korisnika; Gerontološki centar Bečej – 1 korisnik; Gerontološki centar Mladenovac – 1 korisnik; Dom za odrasla invalidna lica i stara lica Doljevac - 4 korisnika; Dom za stare i penzionere Smederevo- 1 korisnik; Zavod u Kragujevcu – 5 korisnika; Dom Kulina – 7 korisnika; Dom Tutin – 4 korisnika; Dom Tešice – 4 korisnika; Dom Popovac – 5 korisnika; Dom Jabuka, Pančevo – 2 korisnika; Dom Trbunje – 4 korisnika; Dom za slepe Pančevo -1 korisnik.

Centar za socijalni rad kao organ starateljstva, realizovao je tokom godine vrlo odgovorne poslove starateljske zaštite. Tako da je pod starateljskom zaštitom, tokom godine bilo ukupno 301 odraslo i staro lice na evidenciji Centra, što je za 2 % veći broj lica u odnosu na prethodnu godinu.

U ovom izveštajnom periodu, Centar za socijalni rad je realizovao i uslugu, Pomoć u kući za starija i odrasla invalidna lica. Obezbeđuje se uglavnom starim i iznemoglim, hronično obolelim i drugim licima koja nisu u stanju da sama zadovolje osnovne svakodnevne potrebe, a nemaju članova porodice koji bi im u zadovoljavanju tih potreba pomogli. Ovu uslugu su pružale 3 geronto-domaćice i obuhvaćena su 27 staračka domaćinstva sa teritorije grada Leskovca i mesne kancelarije Predejane.

Služba za prijem i upravno-pravne poslove

U okviru Službe za prijem i upravno-pravne poslove, organizovana je :

1. Prijemna kancelarija
2. Kancelarija za upravno-pravne poslove
3. Kancelarija za materijalna davanja

Prijemna kancelarija je obavljala prijem svih građana koji su se prvi put javili Centru za socijalni rad. Procenjuje da li je problematika u našoj nadležnosti i u tom slučaju upućuje građane u odgovarajuću službu u Centru, a ukoliko nije upućuje ih na ostvarivanje prava u druge institucije.

Kancelarija za materijalna davanja obavlja poslove vezane za ostvarivanje prava građana na socijalnu zaštitu koja podrazumeva celokupna novčana davanja ugroženim građanima : novčana socijalna pomoć i drugi oblici materijalne podrške.

1. Novčana socijalna pomoć

Na evidenciji Centra za socijalni rad , najbrojnija je kategorija korisnika Novčane socijalne pomoći.

U toku 2013.godine podneto je ukupno 2679 novih zahteva za ostvarivanje prava na novčanu socijalnu pomoć.

Na evidenciji Centra za socijalni rad, bilo je ukupno 2380 korisnika novčane socijalne pomoći, sa stanjem na dan 31.12.2013.godine. U odnosu na prethodnu godinu, u toku ovog izveštajnog perioda imamo povećanje za 3% korisnika novčane socijalne pomoći. Inače, veći je broj korisnika ovog prava nego što trenutno aktivno prima novčanu prinadležnost, iz razloga što su na prekidu korišćenja ovog prava.

2. Drugi oblici materijalne podrške

Osnivač Centra za socijalni rad jeste lokalna samouprava. Na osnovu te činjenice, lokalna samouprava je u obavezi da obezbedi finansijska sredstva za realizaciju određenih programskih zadataka i materijalnu osnovu rada.

U toku 2013.godine, Centar za socijalni rad je upravo zahvaljujući tome pružao i druge oblike materijalne podrške ugroženim građanima, i to pre svega na osnovu gradske Odluke o socijalnoj zaštiti i obezbeđivanju socijalne sigurnosti građana na teritoriji grada Leskovca, koja sadrži sledeća prava :

- Smeštaj u Prihvatište za žrtve porodičnog nasilja,
- Pomoć u kući za starija i odrasla invalidna lica,
- Pravo na opremu korisnika za smeštaj u ustanovu socijalne zaštite ili drugu porodicu,
- Pravo na jednokratnu pomoć,
- Pomoć u nabavci ogreva, školskog pribora i udžbenika,
- Putni troškovi za pratioce dece ometene u razvoju koja su na redovnom školovanju,
- Naknada pogrebnih troškova.

U toku godine organizovana je podela besplatnih obroka u narodnoj kuhinji i ovu pomoć je koristilo mesečno 600 korisnika koji su većinom sa evidencije Centra za socijalni rad. Sredstva za realizaciju nabavke namirnica i pripreme obroka organizovano je u saradnji Crvenog krsta i lokalne samouprave.

U okviru napred navedenih prava koja finansira lokalna samouprava, jednokratne novčane pomoći su zastupljene sa najvećim brojem korisnika, tako da je u ovom izveštajnom periodu realizovano 1368 jednokratnih pomoći koje su primili 1123 lica. U odnosu na prethodnu godinu, bilo je povećanje broja ovih korisnika za 51% . Određeni broj korisnika jednokratnih novčanih pomoći primali su ovu pomoć u više navrata.

Osnovna namena jednokratnih pomoći najčešće je bila ishrana ili nabavka namirnica i to u 40% slučajeva i troškovi lečenja su na drugom mestu dodeljenih novčanih pomoći sa 35% slučajeva.

Treba napomenuti da je značajan i broj korisnika koji su ostvarili prava na druge vrste naturalne pomoći. Korisnicima Novčane socijalne pomoći je krajem godine dodeljeno po 3m2 ogrevnog drveta, zahvaljujući preduzeću Koridori Sbija.

Među korisnicima jednokratnih novčanih pomoći i naturalnih pomoći, ima pripadnika svih korisničkih i posebno osetljivih grupa korisnika, ali ipak se može konstatovati da je najviše pripadnika romske zajednice.

Grad Leskovac je u 2013.godini, preko Centra za socijalni rad za socijalnu zaštitu izdvojio ukupno 29.566.858,23 dinara :

- za jednokratne novčane pomoći 4.631.262,00 din.
- sahrane 366.009,72 din.
- za finansiranje 30 radnika u Centru19.587.561,76 din.
- za Prihvatište za žene i decu žrtve
nasilja u porodici 767,970,59 din.
- materijalni troškovi2.197.561,96 din.
- naknade iz budžeta za
stanovanje i život 827.866,67 din.
- naknade iz budžeta za
decu i porodicu
(romi iz naselja Belvil) 1.188.629,53 din.

U ovom izveštajnom periodu, lokalna samouprava je za napred prikazane obaveze izdvojila 17% više finansijskih sredstava u odnosu na prethodnu godinu. Uspostavljen je mesečni kontinuitet u isplati jednokratnih novčanih pomoći, što je rezultat dobre saradnje lokalne samouprave i Centra za socijalni rad.

III. POSLOVI CENTRA ZA SOCIJALNI RAD NA OSTVARIVANJU PRAVA

Sistem socijalne zaštite je prepoznao značaj lokalne zajednice i njen uticaj da se pomoć i zaštita najugroženijih organizuje u skladu sa iskazanim potrebama. Centru je neophodan širok spektar usluga za zaštitu korisnika na terenu i u praksi. Cilj organizovanja ovih lokalnih usluga je racionalno korišćenje resursa i važna uloga lokalne zajednice u procesu decentralizacije socijalne zaštite. Zbog toga je lokalna samouprava tokom godine isticala značaj i ulogu Centra za socijalni rad kada je socijalna zaštita u pitanju. Kroz finansiranje trenutnih lokalnih usluga, omogućeno je korišćenje usluga pomoći i podrške celoj porodici, odnosno njenom pojedinom članu.

Centar za socijalni rad tokom godine je omogućio dostupnost usluga svim građanima kojima su one bile potrebne. To je podrazumevalo pravovremeno informisanje, prijem, procenu, planiranje, obezbeđivanje direktnih usluga i sprovođenje mera pravne zaštite korisnika u skladu sa javnim ovlašćenjima, kao i sagledavanje efekata, odnosno evaluaciju preduzetih usluga i mera zaštite.

Stručni radnici Centra za socijalni rad su u 2013.godini pored neposredne zaštite korisnika, pružali usluge korisnicima i kroz određene programe podrške. Realizovanjem ovih aktivnosti postiže se razvoj alternativnih, otvorenih oblika socijalne zaštite kao i postepena decentralizacija usluga socijalne zaštite.

Programi podrške korisnicima :

Prihvatište za žene i decu žrtve nasilja u porodici je organizaciona jedinica Centra za socijalni rad i najefikasniji je oblik zaštite za žene i decu koji trpe unutar porodično nasilje i kojima je smeštaj i zbrinjavanje u ovom prihvatilištu u nekom trenutku njihovog života, bio neizbežan.

Pomoć i nega u kući za stara lica je podrška i još jedan neophodni oblik zaštite starim, samačkim domaćinstvima i ujedno najpoželjniji organizovani vaninstitucionalni vid zbrinjavanja i pomoći.

Socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima je aktivnost koju realizuje Centar za socijalni rad sa lokalnom samoupravom u partnerstvu sa Komasarijatom za izbeglice i UNHCER-om. Koncept socijalnog stanovanja u zaštićenim uslovima je obezbedio nov deinstitutionalizovan oblik brige o ugroženim kategorijama stanovništva kojima je neohodna posebna podrška za kvalitetniji život. Takođe, vrlo je bitna socijalna integracija ugroženih izbeglih i interni raseljenih lica u lokalnom okruženju.

Centar za socijalni rad ima obavezu da inicira i razvija preventivne i druge programe koji doprinose zadovoljavanju individualnih i zajedničkih potreba građana u oblasti socijalne zaštite i programe koji doprinose sprečavanju i suzbijanju socijalnih problema, uz druge redovne poslove koje obavljaju u socijalnoj zaštiti. Međutim, bez obzira što je veći broj stručnih radnika Centra za socijalni rad završio neki od akreditovanih programa obuke koji omogućuju da se bave i prevencijom i uvođenjem novih usluga, oni ipak nisu u situaciji da to čine u nedostatku finansijskih sredstava. Broj primenjenih akreditovanih programa u izveštajnom periodu je mali i pokazuje da je dostupnost specijalizovanih usluga na lokalnom nivou za sada na relativno niskom nivou.

Stručni radnici Centra, su u ovom izveštajnom periodu nastavili sa realizacijom neodložnih intervencija za ugrožene građane i u zavisnosti od težine problema intervenisali su u određenim rokovima za postupanje :

- neodložno (rok 24 časa)
- hitno (rok tri dana)
- redovno (rok pet dana)

Ove neodložne intervencije se pružaju kada je ugrožen život, zdravlje i razvoj korisnika. Takvih intervencija na godišnjem nivou bilo je ukupno 64 i to je na istom nivou kao i prošle godine. U 83% slučajeva intervenisano je radi zaštite dece i mladih, u 11% radi zaštite odraslih lica i u 6% radi zaštite starih lica. Najčešće se odnosilo na smeštaj, savetodavno-terapijske i druge usluge koje pruža Centar za socijalni rad.

Takođe, došlo je i do kvalitetne saradnje Centra i drugih institucija u gradu, kao što su, pravosudni organi, policija, zdravstvene organizacije, škole, humanitarne organizacije, udruženja građana i druge organizacije.

Analitičko istraživačke poslove u toku godine, realizovao je sociolog u saradnji sa drugim stručnim radnicima Centra za socijalni rad. U toku ovog izveštajnog perioda realizovani su sledeći analitički radovi :

- Program rada Centra za socijalni rad za 2013.godinu
- Izveštaj o radu Centra za socijalni rad za 2012.godinu – za potrebe skupštine grada
- Godišnji Izveštaj o radu Centra za socijalni rad za 2012.godinu – za potrebe Republičkog Zavoda sa socijalnu zaštitu
- Izveštaj o radu Centra (kvantitativni pokazatelji) za potrebe Republičkog Zavoda sa socijalnu zaštitu
- Izveštaj o radu Centra za socijalni rad za period 1.01.2013. – 30.06.2013.godine
- Izveštaj o radu Centra za socijalni rad za period 1.07.2013. – 30.09. 2013.godine
- Izveštaj o radu Centra za socijalni rad za period 1.09.2013. – 31.12. 2013.godine
- Dostava traženih podataka Ministarstvu rada i socijalne politike, Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu, gradskim upravama
- vođenje evidencije korisnika prava na Pomoć u kući za stara lica i koordinisanje rada gerontodomaćica
- mapiranje do sada realizovanih edukacija stručnih radnika Centra i praćenje novih akreditovanih programa obuke.

IV. ZAKLJUČAK

Centar za socijalni rad je u 2013.godini, kao i prethodnih godina, na svojoj evidenciji imao veliki broj korisnika. Pored evidentiranih korisnika, kroz ovu ustanovu je prošlo mnogo više sugrađana u želji da dobiju adekvatnu informaciju, savet i preporuku za rešavanje svoje životne teškoće. Upravo su se stručni radnici potrudili da izvrše pravilan izbor usluga koje bi ponudili određenom korisniku, poštujući integritet i dostojanstvo korisnika. Taj kadrovski potencijal Centra za socijalni rad je nešto što je najvrednije i u tom stručnom usavršavanju radnika je u toku godine mnogo uloženo. Svako od stručnih radnika je pod jednakim uslovima imao priliku da uz pomoć rukovodstva Centra za socijalni rad, završi određene obuke i time doprinese svom daljem usavršavanju.

Svi stručni radnici su se takođe prijavili za licenciranje i sa time su ušli u postupak licenciranja koji će se finalizirati sledeće godine.

U Centru za socijalni rad su se stvorili uslovi za uvođenje novog načina vođenja evidencije i dokumentacije o korisnicima i za umrežavanje radnika na nivou Centra i tim u vezi krenula je realizacija programa INTEGRAL. Takav način rada do sada nije postojao u Centru i ovaj program Centar samostalno realizuje.

Pored tog programa, tokom godine počela je edukacija radnika za program DILS u realizaciji resornog ministarstva.

Centar za socijalni rad je u ovom izveštajnom periodu mnogo učinio da se dobije jedan novi kvalitet u radu sa korisnicima, unapredi saradnja sa lokalnom samoupravom, Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalne politike, kao i drugim akterima koji doprinose da socijalna zaštita bude efikasnija i otvorena prema korisnicima i njihovim potrebama.

VD Direktor-a :

Boban Ilić